

supertest

Gaber Golob
Toni Trdina

Dovolite, da predstavimo novo sode-lavkos — iz jekla, stekla in gume. Zastavo 1300, ki bo ostala v našem uredništvu 50 tisoč kilometrov. Za preskus trajnosti.

Osební opis: rdeča tablica LJ-425-45 na svetlomodrem avtu, številka motorja 002586, podvozja 005405.

Ze pred pol leta, ko smo začeli tako preskušati fička, smo zapisali, kakaj preskus trajnosti, ki ga avtomobilski časnik po svetu že dolgo goje. Mi ne ugovarjamo samo trajnosti, ampak avto tudi sicer najpodrobneje preskusimo. Zato tudi temu testu rečemo supertest.

Na supertest smo se odločili jemati najpogostnejše avtomobile. In smo tehtali, ali naj za fičkom začnemo podrobni preskus škode 1000 MB, ali zastave 1300, ali volks-wagna ali rekorda. Odločili smo se za jugoslovanški avto.

Testno zastavo 1300 smo doslej komaj uvzili: prvi koledar super testa smo objavili v prihodnji številki. Za meritve pospeškov in hitrosti je avto še premlad.

Tigar, contriradial, polaris

Pa nam je veliko bračev pisalo, naj jim svetujemo, v kakšne gume naj pozimi obujejo svoj »1300«, zanimalo jih je, ali naj obtože prtižajnik, da se bo zastava 1300 bolje držala ceste.

Tako smo se že na začetku supertesta odločili, da na zasnežen in deloma pole-

deneli brniški pristajalni stezi preskusimo, kako se avto drži ceste — če mu natakerno različne gume in če na navadne letne gume pritrđimo verige.

Sveda se pri ceni, kako se zastava 1300 drži zasnežene ceste, nismo omejili le na preskušnje z natančno uro med stožci na letališču, ampak bomo zapisali tudi nekaj ugotovitev, ko smo zastavo 1300 z različnimi gumami vozili po zasneženih slovenskih cestah — tudi čez Karavanke.

Za preskus smo imeli na voljo navadne diagonalne gumé tigar, ki jih dobi zastava 1300 v tovarni; pa pnevmatike continental radial RAP 14 — pasaste gume z univerzalnim profilom nam je dal na voljo »Agroprogrese iz Ljubljane; pa verige polaris univerzal Tovarne verig iz Lesc.

Preskušali smo tudi, kako vpliva ob-

težitev prtižajnika na lego vozila na cesti. Zato smo pripravili vrče s peskom, ki smo jih nastanko stehali in jih med preskusi odvezovali in dodajali v prtižajnik.

Najhitrejši krogi

Preskus v krogu poznate že z drugih naših testov. Tokrat je bila ploščad zasnežena. Torej: Na zasneženi brniški ploščadi smo z gumjastimi stožci označili krog s premerom 25 m. Nato smo vozili v krogu čim hitreje in čim bliže stožcem — pri tem voznik ne sme podreti nobenega stočca. Voziti mora tudi tako, da avto ne preseže hitrosti, ko se zanesljivo uboga volan. Krog smo vozili v smeri urnega kazalca in v nasprotni, ter zapisali najboljši čas.

Najprej smo vozili s popolnoma novimi gumami tigar. V smeri urnega kazalca nam je uspelo krog najhitreje prevoziti v 17,6 sekunde, se pravi s povprečno hitrostjo 15,84 km na uro, vendar je pri tem avto že zelo spodnašalo zidek. Mejna hitrost na zasneženem betonu, ko avto pokaže prve znake nestabilnosti, je ob krogu s polmerom 25 metrov — se pravi na cesti v ostri serpentiní — 14,58 km na uro.

V nasprotni smert urnega kazalca so bili izidi nekoliko boljši. Najboljši rezultat pri tej vožnji je bil 16,3 sekunde ali 17,28 km na uro, vendar je avto pri tem še »hudo plaval« in ni več ubogal volana.

Potem smo zastavo 1300 preobuli v tu-

Resnična hitrost (km na uro)	Zavorna razdalja (metri)		
	tigar	conti-radial RAP 14	tigar z verigami
40	22	12	15
60	50	43	39
80	91	84	71
100	115	102	87

PRESKUS V KROGU (premer 25 m) (v smeri urnega kazalca)

Najhitrejši krog
(km na uro)

	tigar	contiradial RAP14	tigar z verigami
prazen prtljažnik	15,84	17,64	17,90
obremenitev 20 kg	15,56	17,87	17,65
obremenitev 45 kg	16,50	17,81	19,10
obremenitev 100 kg	16,50	17,84	19,10
(v nasprotni smeri)			
prazen prtljažnik	17,28	18,86	17,95
obremenitev 20 kg	15,48	17,79	17,80
obremenitev 45 kg	16,55	18,86	19,24
obremenitev 100 kg	16,56	18,87	19,24

di zelo nove pasaste gume. Krog smo zvo-
sili precej hitreje. V smeri urnega kazalca
smo tako krog najhitreje prevozili v
16,0 sekunde ali s hitrostjo 17,64 km na
uro, pa mu je pri tem veliko manj spo-
dlašalo zadek kot pri dva kilometra nižji
hitrosti z diagonalnimi gumami. Pri vož-
nji v nasprotni smeri je bila zastava 1300
spet boljša — z radialnimi gumami je
zmogla največjo hitrost 18,86 km na uro.

Tisti, ki ste od pasastih gum z univer-
zalnim profilom, ki smo jih v naši reviji
že večkrat zelo priporočali, pričakovali
budežev, ne bodite razočarani! Preskusi v
krogu bi lahko tudi dejali preskus na me-
li, se pravi v trenutku, ko avto tako hitro
zavija, da ga je komaj še mogoče voditi
in bi ga na cesti le nekoliko večja hitrost
že spravila v jarek.

Seveda pa o legi avta na cesti samo
preskus v krogu še ne pove dovolj. Zelo
pomembno je, kako različne gume vplivajo
na to, da avta prevedn ne zanaša, ko sun-
kovito zavrtite volan — na primer pri pre-
hitevanju.

Po teh preskusi in še posebej po vož-
nji čez Koronški prelaz, so pasaste gume
dokazale, da se zastava 1300, ki ji zelo rad
zapleše zadek, z njimi veliko bolje drži
ceste.

Uteži v prtljažniku

Preskusov v krogu pa z opisanimi še
ni bilo konec. Avto smo spet preobuli v
tigrove, v prtljažnik pa smo dali uteži 20
kilogramov. Krog smo sedaj zmogli nek-
oliko hitreje. Potem smo povečali obre-
me-

nitev prtljažnika na 30 kilogramov, ven-
dar se rezultati skoraj niso spremenili.
Ko smo obremenili prtljažnik s 45 kilo-
grami, se je avto spet nekoliko boljše držal
ceste — skoraj nič slabše kot potem, ko
smo dali v prtljažnik 100 kilogramov. (Naj-
večja obremenitev je bila seveda samo za-
radi tega, da bi preverili učinkovitost
prejšnjih meritev.)

Rezultate preskusov smo prikazali v
tabeli, kjer vse to najlaže razberete. Tudi
to, da smo poskuse z balastom v prtljaž-
niku ponovili še s pasastimi gumami.

Rezultati so mogoče nekoliko popače-
ni, ker je med številnimi preskusi krog,
po katerem smo vozili, še posebej po-
denel, čeprav smo stodoke nekajkrat pre-
stavili. Če ne bi, bi ure za pasaste gume,
ki so bile druge na vrsti, gotovo pokazale
še boljše izide.

Po vsem tem, smo na letne diagonalne
gume tigar na zadnji kolesi namestili ve-
rige. Z verigami smo spet ponovili vse
opisane preskuse. Tudi o tem več iz ta-
bele.

Da bi ugotovili, kako obtežitev, verige
in različne gume vplivajo, kako se zastava
1300 drži zasnežene ceste pri hitrejši vož-
nji, smo poskuse v krogu razširili še tako,
da smo vse meritve, ki smo jih pred tem
napravili v krogu s premerom 25 metrov,
ponovili še v krogu s premerom 50 metrov.

Rezultati so v tabeli, poudarimo naj le,
da se je spet izkazalo, da je najsmotrnejše,
če prtljažnik zastave 1300 obtežite s 45 ki-
logrami. Avto se takrat najbolje drži ce-
ste — če se seveda vozi samo voznik
(potniki na zadnjih sedežih so še sami po
sebi precejšnja obtežitev zanje zadnje pre-
me) — pa tudi vzmeti in blazinci še niso
pretirano obremenjeni.

Za zimsko vožnjo širom po Sloveniji,
ko se stanje ceste na enem samem potov-
vanju zelo spreminja — na primer že od
povsem kopne ceste na morju do zalede-
nelih Potojskih rid — se skupaj pripo-
ročamo pasaste gume s celoletnim pro-
filom. O tem, da se kopne ceste veliko bolje
drže ni nobenega dvoma, naš poskus pa
dokazujejo, da so precej boljše tudi na
snegu.

Učinkovitost zavor

Zimska vožnja pa v resnici pokaže zo-
be šele, ko je treba zavirati. Vozite se še
nekako ...

Tako smo na zasneženi ploščadi izme-
rili zavorne poti zastave 1300 z gumami
tigar, contiradial in verigami na zadnjih
kolesih, ki sta bili takrat obuti v letne
gume.

Iz tabele so očitne zavorne poti, ki so
najdaljše z gumami tigar, pri nižjih hitro-
stih najboljše s pasastimi gumami, pri
višjih pa z verigami.

Seveda pa samo meritve zavornih raz-
dalj še ne povejo vsega. Na cesti je zelo
pomembno, ali avtomobil ne zanesa, ko
zavirate.

Če upoštevamo še to zelo pomembno
lastnost, potem lahko približno, da so še
najbolje izkazale pasaste gume, saj avto-
mobila pri zaviranju sploh ni zasukalo.
Zelo dobro je avto obdržal smer z guma-

PRESKUS V KROGU (premer 50 m) (v smeri urnega kazalca)

Najhitrejši krog
(km na uro)

	tigar	contiradial RAP14	tigar z veri- gami
prazen prtljažnik	24,12	24,49	24,48
obremenitev 20 kg	24,32	25,56	25,45
obremenitev 45 kg	25,45	26,64	26,28
obremenitev 100 kg	25,20	26,64	25,56
(v nasprotni smeri)			
prazen prtljažnik	24,12	25,20	25,00
obremenitev 20 kg	24,09	25,56	25,35
obremenitev 45 kg	25,56	25,92	26,64
obremenitev 100 kg	25,45	26,02	25,50

mi tigar, saj mu je pri zaviranju le malo
zamašalo zadek.

Zelo slabo pa je bilo z verigami, saj se
je »1300« zavrtel povprek, ko smo z vso
silo pritisnili zavorna pedala.

Ko smo prtljažnik obtežili s 45 kilo-
grami, so bili izidi vseh meritev približ-
no enako boljši — deset odstotkov krajše
zavorna razdalja.

Svetujemo!

Vemo, da je naš preskus gum in verig
pomankljiv.

Ker jih nismo smeli, nismo preskusili
ježevk. Ježevke imamo na zastavi 750 in
pravkar pripravljamo primerjavo, kako se
flički drži zasnežene ceste z ježevkami na-
sproti navadnim gumam tigar.

Preskusili tudi nismo gum z zimskim
profilom.

Preskusili nismo kolotočnih verig, ki so
najboljše, pa jih pri nas, žal, ne prodajajo.
Toda vseeno vam za zimsko vožnjo s
fiatom 1300 lahko z mirmo vestjo priporo-
čimo:

Če se vozite sami, obtežite prtljažnik —
najboljše s 45 kilogrami.

Coprav so drage, vam svetujemo pasa-
ste gume s celoletnim profilom. Ko jih bo-
ste nabavili, vas bo zabolil žep, toda s
njimi se boste lahko vozili vse leto.

Verige polaris so dobre le za počasno
vožnjo v snežnem meteu ali na gorški ce-
sti. Pri večji hitrosti je namreč avto,
če so na zadnjih kolesih verige polaris,
zelo težko voditi.